

[Knud Kristensen.]

men nu kan man altså ikke have Straffebestemmelser andre Steder end i Straffeloven. Ja, saaledes kan Forholdene vende sig. Under visse Forhold, naar det ærede Medlem er Tilhænger af en Lov, saa kan man have Straffebestemmelser i den lige saa meget, det skal være, men naar han er Modstander af Loven, saa maa saadanne Bestemmelser kun findes i Straffeloven. Det er den Slags Argumenter, der aabenbarer Hensigten, Argumenterne vejer ikke ret meget, men de skal nu en Gang benyttes, fordi man ikke har nogen bedre. Man maa jo tilgive Manden, naar han ikke har nogen bedre, at han bruger dem, han har, selv om det er skidt.

De her stillede Ændringsforslag er jo ikke lange, og jeg skal kortelig gennemgaa dem. § 1 foreslaas affattet saaledes:

„Kollektive Aftaler, som utilbørligt begrænser den enkeltes frie Adgang til Erhverv eller Arbejde, kan ikke tillægges Retsvirkning ved Domstolene.“

Hensigten hermed er selvfølgelig, at naar der træffes Aftaler, som er samfundsskadelige, eller som utilbørligt gaar ud over Enkeltmands Frihed til at drive sit Erhverv paa hæderlig og lovlig Vis, vil Samfundet ikke gennem sin Domsmagt støtte saadanne Overgreb fra Organisationer eller stærke Magter. De skal ikke have Retsgyldighed; de, der træffer saadanne Aftaler, skal ikke kunne haandhæve dem gennem Domstolene.

Jeg vilde dog tro, at det ærede Medlem, naar han fik tænkt sig om, vilde kunne indse det meningsløse i, at Samfundsmagten gennem sin Domsinstitution gaar til at haandhæve Overgreb og Aftaler, som gaar ud over Samfundsinteresserne.

Nu er der blevet spurgt om, hvad der skal forstås ved „utilbørlig“. Jeg skal slet ikke benægte, at der her ligesom paa mange andre Omraader er lagt et vist Skøn i Domstolenes Haand, og jeg vil gerne give det ærede Medlem en Forklaring herpaa. Han sagde, at vi aldrig i Udvalget havde givet nogen Forklaring paa, hvad vi mente hermed. Det er ikke rigtigt, det har jeg gjort, men jeg forstod, at det gjorde intet Indtryk paa det ærede Medlem, og derfor fandt jeg ingen Anledning til at give denne Forklaring, hver Gang han var i Uvidenhed — thi næsten i hvert eneste Møde gav det ærede Medlem Udtryk for Mangel paa Forstaaelse af § 1 —, for jeg vidste, at det var — for at bruge hans eget Udtryk — spildte Ord paa Ballelars. Men jeg skal gerne her give en Forklaring paa, efter hvilke Hovedlinier

jeg ønsker, at disse Bestemmelser skal praktiseres.

Jeg vilde finde, at naar man indenfor en Organisation fastsætter en Pris paa visse Varer eller træffer Aftale om et vist Arbejde, som af alle upartiske dømmes til at være ganske urimelig, saa skal de danske Domstole ikke tvinges til ved Dom at opretholde en saadan Aftale. Vi ønsker aldeles ikke at forhindre visse Aftaler, der tilsigter at hemme Smudskonkurrence, men vi er imod, at man paa en ufin Maade søger at komme Konkurrenten til Livs. Der kan ogsaa træffes Aftaler om en urimelig Fagdeling, saaledes at man foretager en overdreven Specialisering eller nægter Tilladelse til, at Folk maa gaa ind i et Fag, som de ikke er oplært i. Derved træffer man paa en urimelig Maade Aftaler, som gaar ud over Samfundsinteresserne, eller som er aldeles utilbørlige eller urimelige overfor den enkelte. At Lovgivningsmagten som Institution skal hjælpe til at haandhæve saadanne Aftaler, det ønsker vi ikke.

Men jeg forstaar altsaa, at den ærede Ordfører ønsker, at den danske Lovgivningsmagt ogsaa i Fremtiden skal have Pligt til at hjælpe ved Haandhævelsen af saadanne urimelige og utilbørlige Bestemmelser. Hvor urimelige og utilbørlige saadanne Aftaler end er, skal de efter den ærede Ordførers Mening have Lovskraft, saaledes at Domstolene skal stadfæste og haandhæve dem. Men dette er ikke *vor* Mening. En Aftale, som tilsigter at give en Organisation eller en anden Sammenslutning en urimelig Magtstilling, hvorved de behersker og derigennem skader Samfundet, ønsker vi heller ikke, at Lovgivningen skal beskytte.

Hvis der derimod er Tale om Forsvar, hvis man træffer Aftaler for at forsvare sig overfor andre, for at beskytte den enkeltes Frihed til at komme ind i Erhverv — og saadanne Aftaler kan man meget vel tænke sig, der har til Hensigt at beskytte for Angreb fra andre stærke Magter —, ja, saa er dette efter *vor* Opfattelse ikke utilbørlige Aftaler og heller ikke Aftaler, som indskrænker den enkeltes Adgang til Erhverv og Arbejde, idet de jo netop beskytter imod, at andre skal afskære vedkommende fra Retten til Arbejde og Erhverv.

Endelig vil jeg gerne tilføje, at selvfølgelig er det ikke *vor* Mening — jeg tror heller ikke, der er nogen, der kunde finde paa at bringe det ind derunder, men for at der ingen Misforstaaelse skal være mulig med Hensyn til, hvad der har været *vor* Hensigt, vil jeg nævne det —, at Aftaler